

Differentiation af $f(x) = \frac{1}{x}$

Sætning 1

Funktionen $f(x) = 1/x$ er differentiabel i ethvert punkt $x_0 \neq 0$, og differentialkvotienten er givet ved $f'(x_0) = -1/x_0^2$.

Bevis: Vi bruger tretrinsreglen:

$$\begin{aligned}
 1. \quad \text{Differenskvotienten: } \frac{\Delta y}{h} &= \frac{f(x_0+h) - f(x_0)}{h} = \frac{\frac{1}{x_0+h} - \frac{1}{x_0}}{h} \\
 2. \quad \text{Reduktion: } \frac{\Delta y}{h} &= \frac{\frac{1}{x_0+h} - \frac{1}{x_0}}{h} = \frac{\frac{x_0}{(x_0+h) \cdot x_0} - \frac{x_0+h}{(x_0+h) \cdot x_0}}{h} = \frac{\frac{x_0 - (x_0+h)}{(x_0+h) \cdot x_0}}{h} \\
 &= \frac{\frac{x_0 - x_0 - h}{(x_0+h) \cdot x_0}}{h} = \frac{\frac{-h}{(x_0+h) \cdot x_0}}{h} = -\frac{h}{(x_0+h) \cdot x_0 \cdot h} \\
 &= -\frac{1}{(x_0+h) \cdot x_0}
 \end{aligned}$$

1. lighedstegn: Forskriften indsættes. 2. lighedstegn: Hver brøk forlænges, så de får samme nævner, dvs. $(x_0+h) \cdot x_0$. 3. lighedstegn: Der sættes på fælles brøkstreg (husk parentes!). 4. lighedstegn: Minus-parenthesen hæves ved at skifte fortegn på leddene i parentesen. 5. lighedstegn: Tælleren i øverste brøk reduceres. 6. lighedstegn: En brøk divideres med et tal ved at tallet ganges ned i nævneren. 7. lighedstegn: h forkortes væk i tæller og nævner.

$$3. \quad \text{Grænseværdi: Vi ser: } \frac{\Delta y}{h} = -\frac{1}{(x_0+h) \cdot x_0} \rightarrow -\frac{1}{(x_0+0) \cdot x_0} = -\frac{1}{x_0^2} \text{ for } h \rightarrow 0.$$

Da grænseværdien eksisterer, konstaterer vi, at f er differentiabel i $x_0 \neq 0$, og at differentialkvotienten i x_0 er lig med $f'(x_0) = -1/x_0^2$.

Det ønskede er dermed vist.

□